

עין משפט
נר מצוה

ל א מיי' פ"ג מהלכות תמורה
הלכה א:

לג ב מ"י פ"ד שם הלכה ד:
לג ג מ"י פ"ד מהלכות פסולי
המוקדשין הלכה יד:
לג ד מ"י פ"ד מהלכות כלי
המוקדשין הל' ו:

הקרבנות הלכה ז:

לֹא זֶה מִיִּי שֶׁסָּע וְעָשָׂה בְּכָל־מָוֶה:

מוסף רש"י

[illegible]

שינויי נוסחאות

[illegible]

בְּצִיָּה בְּדַמְיָהּ עוֹלָה (ש"ש)
 שָׁמַח כְּלָ"ל (יֵעָבֵר)
 וְקָא עוֹלָה וְקָא עֵבִיד כ' (ש"ש)
 מִצֵּת הִיא נִמְחָק (ש"ש)
 קָא לְעוֹלָה ס"ל הַס"ד
 בְּעֵלְמָא הוּא לֶשׁוֹן רַשִּׁי¹⁾

דפליגי רבנן משום דאתי לאיחלופי
חד אשם אימא לא פליגי אלא קס
לאחר כפרה לאחר שנתכפר באש
רבא שתי תשובות בדבר חדא דא
אלא אי אתמר הכי אתמר לא ש
קשיא: ש"א דברי הכל ולד קרב
אבל לאחר כפרה כיון דהאי זכר
בר רב כהנא זו (ר' אבין בר חייה)

א היה בן עבדוה וקורה שכל פירוש חס היה כן זה שהמורט עלו חס
עליו מקריבה והעור שלו ואקילו אינו מאתו שמר הממרת בנאות
דשנת ענה מנה מין לכן שבו ומקריבו קרצותיו בבל עת וכל שנה שילשה
מ'ל וכן בכל אות נפשו ושרת בנ"ק בשילשי הגחול קמא (דף קט): לשון
רש"י: **אבל** לפני פברה ד"ה הוא עצמו יקרב אשם. וא"ת וכן עדיף הלא
ולד מאמיה דלילו מאמיה דהא קריבה
אשם דהלכה למשה מסיני דמותרת אשם
אינה קריבה אשם וי"ל דשמה קטירה ליה
דמותרת אשם כיון דנקבה היא שפיר ליה
דמותרת אשם לפי דנארה ליה אימרה הילכתא
אלא בתמורה דהיא דעמה חזיא לאשם
כגון זכר אלל לאתר ספרה כל מותרות
לנעדה חזיא וזמר הכי קאמר מחלוקת
לפני ספרה על שהמורה נמי (ט) דמיה
קריבה לעולה ס"ל: **אין** אדם אשם
דברר הבא בעבירה. ותמורה גסה
בעבירה הוא שעבר עד לא יחלפוהו ואע"י
דמותרת עולה שנתים קריבה הנהו לאו
דלא לנפשה חמין (ט) לשון רש"י: ולד שני
האשם קרב. ולד תמורה כולו שני דמי
דאשם מורי הרמ"ר מאי קפריך וס' רבי
יוסע ב"ל אליה דרבי שמעון קאמר
ופלגי רבנן עליה דכל ולדות קרבי עד
סוף העולם ומירקן דפריך אשם דקאמר
ד"ה ואפילו (ט) אלו אישור ואשור דקאמר
אפילו רבנן לן ראשון קרב ולד שני
אינו קרב אלמא גרע שני מראשון וא"כ
ל"י ראשון דאמר אשם ב"ל ראשון אינו
קרב כ"ש שני: **אבל** גבי אשם יריבא
קריב עורה דף אמו. הכא לא מני לפרושי
דליבא שם עולה על אמו בעולם העוף דהא
ה"פ שם עולה על אמו בעולם תנא אלל
עולה תחילת הקדש דלמיה לאו לנס
עולה יקריב דהא לנס אשם הוקדש:
בדמיה אין בעצמן א. ותמיה למורי
הרמ"ר מאי קפריך היינו
טעמא דהכא הוא עמלו לא טעמא דהא
לחילופיה דהא לא לעיל והאי טעמא לא
שי"ן במפרש נקבה לאשם (ט) ומי ד"ל דלא
אמר הי טעמי דלעיל לא לגבי התמורה
עמלו אלל הולק י"ל דהיא דמיה והאי
קאמרת במפרש נקבה לאשם דמיה עמה
יקרב עולה וה"נ א"ו א"ל לעיל בפירקין
(ט) ד"ל דפריך מהאי משנה דהכא לר"א
דאמר המפרש נקבה לעולה וילדה הוא
עמלו עולה:

בדבר הבא בעבירה ועוד התני^(ט) רב חנניא לסיויעי לא
ולד ראשון קרב ולד שני אינו קרב אלא אי איתמר ה
אמר רבה בר אבון י^י מחלוקת קודם כפרה יאכל לאח
עולה והתני רב חנניא לסיויעי לר' יהושע בן לוי קשיא
בר חייא מר' אבין בר כהנא ה'פריש נקבה לאשם
ותיפשוט ליה מדר' יוסי ברבי חנינא דאמר ס^י מודה
ליה מאי א"ל בנה קרב עולה האי מאי עד כאן לא ק
מפריש נקבה לעולה דאיכא שם עולה על אמו אב
עולה על אמו אפילו רבי אליעזר מודה א"ל טעמא
דשם עולה על אמו אלא משום דחוי להקריבה
איתיביה ולדן ולדן עד סוף כל העולם יביא בר

לנפשות ולהחליף הראשון לרעייה והתמורה לאדם הואיל וסוף סוף דמי
התמורה ועוד דמייתי האשם עולה והוא לא נתכפר עדיין דה
מחוק ותמורה בזה בעצירה שעבר על לא יחליפין ויורקא בן אצל אשם כשכ
לן הי קריב והי רועה אימא מודה ליה לרבנן כר' הוא עצמו. ולד
יחליפין ויורקא בן ארבע"ג תמורות עולה ושלמים קרבא הנהו לר' לכפ
דמרי (י"א): [ח] ולד שני אינו קריב. והאי ולד שני הוא התמורה קר' ו
למחוק דמרי ר"א ימות דאי אמרת ירעה כיון דדמיא קריב אמי לאיחלופי ו
לאיחלופי אצל לאחר כפרה לדיכא למימר איחלופי הוא ל' והולד עצמא
[ח] ושמינן מינה דטעמיה דרבי אליעזר גבי ולד (י) מפרש נקבה ל
ללא: משום דהוי להקרבא. הולד: אישיא. מתנימין ל' היא ח

אי אמת תמותר אשם ימות נורה שמו יתחלף לו באשם עצמו וימות האשם עצמו הילכך קאמרו ירי ימות לחי' את תנחיתא ברהא נמי פליגי דלפני ברהא אתר ירשאו ויא אנת אשם עצמו ברהא אמר ר' יוחנן ונשתירי: **הא אצל פני כפרה**. אע"ן אל תחפר בו ויהיה שניהו האשם עצמו וולד תמותר דתמצפס שבחא קריהא ברהא בעבירה. ברהא ברהא בעבירה ברהא בחי' אל ימיר פליג רבנן ר' אלעזר: **אל אצל פני כפרה**. דלפני כפרה אל מצ' קריהא אשם דאין אצל מתחפר ברהא ברהא אמר ר' יוחנן: ושובתו ב' ונודע את האני כר'. אל אצמא אצל בדמינו עולד נדרכת יחי' ודלד שני וחזי לתקרהב קא כברי קירבב עצמו עולה והנתיב קחניאי כר'. אל אצמא יביא בדמינו של ודל שני עולה **אצל**. אמר כלודס מאי קריתא רבין כר: כחנא: **על קריתא** אל אצמא **אצל** ברהא ברק עולה אשם ויבן פרישוי נקבל עולה ודלד ברהא קריתא אל שמוס שני עולה על שמו **אצל**.

שיטה

אלו קדשים פרק שלישי תמורה

יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁ אֵלֵינוּ עַל אִמּוֹ. יֵשׁ דָּלָא אֲשַׁכְחֵן נִקְבָּה: עוֹשֶׂה סְמוּרָה. אֲלֵמָּה
מִתְחַלֵּל לֵה קְדוּשַׁת הַגּוֹף לְרֵעוּת. לִשְׁוֹן יְרוּשָׁלַיִם נִקְבּוֹת הַיֵּיזֵק קְרִיב שְׁלֹמִים
יֵשׁ הָא קְדוֹשׁ גּוֹפִיָּיו לְעוֹלָה כְּלוּמָר (א) וְכֵן רֵעִי הָא אֲמַרְיִן (ב"ק דף
נא.) אִי צִי פִטְר נִפְסִיָּה צְבוּלָה הַעוֹף כְּלוּמָר יֵשׁ צְבוּלָה נִקְבָּה: עוֹד הָא
אֲמַר ר' שְׁמַעוֹן. אֲשַׁכְחֵן לְגוֹפֵה דְהָא

אוקיימנא לר"ש ענין דסבירא ליה כח
אלעזר בן עזריה: **ביתנ'** פמורה
אס. בין זכר בין נקבה תרעה
דהילכתא גמריה לן (ענין דף ית). כל
שבתותא מתה בנאש תרעה: וכל
פמורה. כגון אס המיר ים (הפרש)
נקבה לאשמו וילדה: **יציא עולה.**
דמותרות לנדבת יחיד אזלי: וסלא אף
הנדבה עולה היא. בניחותא ים אלף
פרושי מפרש ואזלי מאי בנייהו: **בזמן**
היאזל נאש חוצה. שהיא מוטלת על
היחיד לקריבה סומך עליה כו': ואס
היה דקא. וזוהי שפירש האשכנזי וכפר
באחר ונימק הראשון לרעיה: **עבודתא**
ועורה. של עולה הבאה מן המזרח:
ענו היא. שהוא ים[עלמא] מקריבה
וטול את העור וספי' אינו מאתו
ים משמר המשמרת בצותה שבת דהכי
תניא גמין לכהן שבת ומקריב קרבנותיו
בכל עת נפשו שעה שירא ח"ל ונא
בכל אור נפשו וסרת" ב"ק בשילהי
הגחל קמא (דף קט): **טולא סומך עליה.**

דקדקן צבור אין צו סמיכה חזק מפל
העלם דבר של צבור ושעיר המשתלה
דגמרי שמי סמיכות צבור במנחות
בפנים שמי מלות (דף צא:) וזאת
שכן. כלומר ואפילו הוא כהן עבודה
ועורה של אנשי משמר שהרי של צבור
היא ואין כהן של משמר אחר רשאי
להקריב^א דמית^ב (דברים יח) לצד ממכרו
על הצבור ומה [ו] מקורו מזה הלכה
אין שבשמי ואתם בשבתכם [וכו' יח:] גמ'
וצריא. לאפילו בתרתי ר' אליעזר
ורבנן: דמי אשמעינן אשם. שכיפרו

[illegible]

רבי לא איכפת ליה אי (א) מקריב לה וקעצד תרי איסורי חלא דמקריב
ה לא כיפרה לו כדאמרינן לקמן דאין דבר הבא בעצירה ממפר על
עליו דלא אמי לאיחלופי דהא אם מנא לאשון קודם כפרת שני לא איכפת
ומורה יקרב אשם אם אכל הראשון: בעצירה. וממורה עבר על לא
אמינן: (ב) ואז חנניה נסיועי לר' יהושע בן לוי. לעיל בהאי פירקא
ואיל ומכא אחר אמר: מחלוק. דולד ממורה קודם כפרה דהתם
דוציה לאשם ורבנן אמרי כיון דאיהו גופיה לא אכל קודם עולה לא אמי
קרב עולה: מדברי יוסי בברי חנניה דאמי. לעיל [ע:] מורה ר"א כו'
משום דאיכא שם עולה על אמו אבל הכא דליכא שם עולה על אמו
ת אשם כו': יציא בדמיון עולה. מילתיה דרבי אלעזר נקט:

[illegible]

נגנח קרב אשם. א״פֿ שטחלת ההקדש להשם אשם וכ״ש שלא תקריב עולה שטחלת ההקדש **שפעיז** זית. כלומר לא סבירא ליה. חס׳: חזרות: **א״ל בנה קרב עולה האי חנו וכו׳** מ״א מלך בנהנא. ע״כ לא קאמר דר׳ אליעזר, בנה קרב עולה אל׳ בני מפרשי לעולה דאיכא שם עולה ש נקבין ונקבת מודה דאין בנה קרב עולה, א״ל טעמ׳ דר׳ אליעזר בני מפרשי נקבה לעולה דבנה קרב עולה אל׳ משום אחי לעולה דוכר הוא האי נמי בנה של אשם וכר הוא רואה ר׳ חנני׳ל. הרמב״ם ז״ל: **ההוא** א״ל: **אין** קריח אחי חלול על הלוה. חס׳: חזרות: **ולדן ולדן ער מן כל העולה.** ע״כ בהשפוט **בן** ואיהו דקאמר **ואפילו דלגנן**, וכן תרין חר״י ז״ל בגליון ז״ל דפרקי אהא דאמר ד״ה אפי׳ לר׳ ירמיה׳ שלא ראשון נמי אינו קרב״ש שם ומוטבין מדריב״ל אהא אפילו ולרבנן: דאמרי ראשון קרב אכל לרבא אלוש׳י ולד קרב:

מסורת הש"ס

(א) [לעיל יח: ב] (ג) "ל ור' אלעזר
תוי"ט וע"ש. עי' רש"ק ועי' לעיל
יג: רש"י ד"ה ר"א, (ג) פסחים
עג. [שבועות יב: ד] (ד) [לעיל יח:
ושם איתא רבי חיאל, (ה) [לעיל
יט: ו] (ו) [דברים יח: ו] (ז) [ע' סוכה
נ"ו ע"א. (דבני'ח),

הגהות הב"ח

(א) בבשנה ועורה של כלי
ואת מ' נמחק: (ב) גבי ועוד
הטני ר' חייא לקויעי לר'
יחזע: (ג) רש"י ד"ה עושה
תמורה וכו' כלומר נבעו וכו'
בעלת נקבה ובהא ודאי אמר
ר"ש דקדשה: (ד) ד"ה אימא
מודה וכו' לא איכפת ליה אי לא
מקריב: (ה) ד"ה ר' חייא
לקויעי לריבז: (ו) ד"ה מדר'
יוסי וכו' גבי ולד של מפרש:

הגהות הנר"א

[illegible]

רבינו גרש

[illegible]

א' היתה עולה. תוס' אחרות: לא מאי אהדריה רבין (לדרב) [בר] אבל גבי אשם דליכא שם אשם ה' לאו משום דשם עולה על אמו משום דחזי להקריבה. פ"י דסבר בסוף המס': תוס' ד"ה ולד שני ליעזר ולרבי אליעזר אפילו לרבנן שני מרור אלמא שני גרע מראשון

(א) נראה דל"ל רבה ור"ל לרבה דאמר לעיל יח ע"א דאדרבה דולד שני לד"ה קרב משום דאקראי בעלמא הוא ע"ש. ולפי ג' ס"א כשיטה שם יד דגרס רבא א"צ להגיה.